І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 212. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ЛИСТОПАДА 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 3, 1960 No. 212. VOL. LXVII.

ЗДА ОБОРОНЯТИМУТЬ БАЗУ ҐВАНТАНАМО — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

АМЕРИКА ПРОТИ СКАСУВАННЯ АБО ЗМІНИ ДОГОВОРУ З 1903 РОКУ

Вашинґтон. — 1-го листопада президент Айзенгавер склав заяву в справі договору з Кубою з 1903-го року, згідно з яким ЗДА мають право втримувати військову базу на острові Куба. Ця база є під повним зарядом ЗДА, і вона ні в чому не порушує суверенности Кубинської республіки, яку ЗДА визволили з-під еспанського панування в 1903 році. Президент одночасно заявив, що ЗДА не погодяться на уневажнення цього договору, ані на найменші в ньому зміни, бо ця база має велике значення не тільки для оборони цієї країни, але і для оборони цілої Західньої Півкулі. Айзенгавер сказав у своїй промові, що треба було офіційно вияснити становище уряду ЗДА в цій справі особливо тепер, коли заіснували дуже „інтимні зв'язки" між урядом пре'єра Кастра і совєтсько - китайським комуністичним бльоком. Такий стан тільки збільшує важливість бази Ґвантанамо для Західньої Гемісфери. Повідомляючи журналістів про заяву Президента, пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті додав, що вже секретар оборони Т. С. Гейтс і шеф морських операцій адмірал Арлі А. Бирк недавно заявляли, що ЗДА обороняитимуть базу Ґвантанамо, коли б Кастро хотів її здобути. Також і державний департамент не залишає ніякого сумніву в цій справі. В політичних колах звертають увагу на час, коли Президент зайняв становище в справі бази Ґвантанамо. Гадають, що деякі республіканські провідники вимагали, щоб сам Президент зайняв становище в тій справі, щоб ні Кастро ні його комуністичні приятелі не мали найменшого сумніву, що напад на Ґвантанамо зустріне збройний спротив ЗДА. В заяві Президента читаємо: „Наші права до Ґвантанамо основані на міжнародному порозумінні з Кубою, і ці права дають підставу ЗДА виконувати повну юрисдикцію і контролю над цією базою. Договір із Кубою може бути змінений або скасований тільки на основі порозуміння обидвох партнерів, це значить ЗДА і Куби. Наш уряд не має наміру погодитися на зміну або скасування існуючого договору, і тому ЗДА пороблять всі можливі заходи до оборони цієї бази". Далі Президент заявив, що нарід ЗДА і народи вільного світу можуть бути впевнені в тому, що перебування військової залоги ЗДА на базі Ґвантанамо не є загрозою для кубинської суверенности ані не є загрозою для миру і безпеки кубинського народу. Державний департамент плянує опублікувати матеріяли про те, що Куба дістала від СССР і комуністичних сателітів велику кількість зброї, яка не є потрібна для оборони кубинського острова. Державний департамент турбується тим, що Кастро зможе покористуватися цією зброєю для інвазії проти Гаїті, Домініканської Республіки, Ґватемалі або Нікараґви. Державний департамент звернувся до Організації Американських Держав, щоб існуюча при ній 6-членна комісія почала слідство в справі нового імпорту зброї на Кубу, бо це може загрожувати безпеці американських держав. Згідно з матеріялами державного департаменту, Куба дістала совєтські танки і літаки типу МІГ-ів, а також легку і тяжку артилерію та іншу малу зброю. І тому Президент заговорив у своїй заяві про безпеку інших американських країн. Слова Айзенгавера є осторогою не тільки для Куби, але і для СССР, бо Хрущов недавно заявляв, що СССР випустять далекосяжні ракети, коли б ЗДА напали на Кубу. Осторогою для Куби було й те, що при кінці минулого тижня 1,450 вояків морської піхоти ЗДА причалили були для короткої відпустки до бази Ґвантанамо. Ця гостина морської піхоти в Ґвантанамо була пересторогою Кастрові, який повинен знати, як швидко ЗДА можуть перевести на Кубу свої збройні сили, коли б Кастро відважився на ворожий крок проти Ґвантанамської бази. Кубинський уряд постійно говорить про те, що ЗДА вже в найближчому часі почнуть інвазію проти Куби, що уряд ЗДА рішуче заперечує, бо Америка є рішена тільки на те, щоб обороняти свої права до бази Ґвантанамо. Одночасно Кастро почав конфіскувати канадійські підприємства на Кубі, захопивши вже дві канадійські компанії, які досі були в руках канадійських власників. На Кубі є мало канадійських підприємств, і вони є малі, крім згаданих двох фабрик. Канадійські банки мають ще кілька філій своїх банків на Кубі, які не були сконфісковані тоді, коли Кастро наказав захопити всі американські банки.

Армія збільшує оборонні засоби проти біологічної війни

Вашинґтон. — Полковник, лікар В. Д. Тайберт у звіті для конвенції Товариства Військових Хірурґів виявив, що збільшено оборонні засоби проти біологічної війни тим способом, що на три рази збільшено антибіотики, що є потрібні для війська під час війни, коли б ворог захотів вести війну різними бактеріями. Він сказав, що армія випробовує різні вакцини, які були б потрібні для щеплення вояків на випадок біологічної війни. Між тими вакцинами є вакцини проти скаженини і проти недуги, так званої кінської сплячки, яка з коней через мухи і комарі може переноситися і на людей. На кожного вояка зберігається по 25 грамів антибіотиків, які завжди мають бути зберігані якнайближче вояків, для яких вони призначені.

В АМЕРИЦІ

● **Рада Церков,** стверджує, що 49 протестантських і східніх православних релігійних деномінацій в 1959 році пожертвували на потреби своїх Церков більше як $2.4 більйона, з чого одна третя була призначена на добродійні цілі. На одного члена цих церков припадає по $72.16 річно, на 4.6 відсотка більше, як у 1958 році.

● **Голова Американської Медичної Асоціяції** д-р Вінсент Аскі сказав, що ЗДА стають „країною гіпохондриків", які хочуть лікувати уроєні собі недуги. Хоч в загальному американці є здорові, то всі нездужають на „вітаміноманію". Д-р Аскі не є проти вітамін, яких потребує людський організм, але він виступає проти способу, як продається вітаміни, і проти того, як їх реклямується.

● **В Паскаґула, Мізурі,** спущено на воду новий атомовий човен „Снук", який зможе плавати по всіх океанах без допомоги інших кораблів. Новий підводний човен дістав назву від звичайного підводного човна „Снук", який у другій світовій війні затопив 17 ворожих кораблів, поки його не знищив ворог на Пацифіку.

● **Уряд публічного здоров'я** повідомляє, що в серпні цього року народилося в ЗДА рекордово високе число дітей — 399,000, на 4.5 відсотка більше як у серпні 1959 року. Але це збільшення не могло покрити того цьогорічного зменшення що було в попередніх місяцях цього року. У вісьмох місяцях цього року народилося в ЗДА 2,781,000 дітей, на 1.3 відсотка менше в порівнянні з 1959 роком, коли в тому самому часі народилося було 2,817,000 дітей.

ЗДА спустили на воду 21-ий атомовий підводний човен

Вашинґтон. — 31-го жовтня американська фльота спустила на воду 21-ий атомовий підводний човен „Снук", який після випробувань за 8 місяців буде приділений до служби у фльоті. Перший атомовий човен „Навтілюс" ЗДА спустили на воду 30-го вересня 1954 року. В 1957 році до нього приєдналися два дальші атомові підводні човни „Морський Вовк" і „Скейт", а в 1958 році були готові ще дальші два „Свордфіш" і „Сарґо". В 1959 році спущено на воду шість дальших атомових підводних човнів „Галібут", Тритон", „Скіпджек", „Теодор Рузвелт", „Сідраґон" і „Джордж Вашинґтон". Цього року фльота американських підводних човнів збільшилася на такі атомові підводні човни: Скорпіон, Трешер, Скалпін, Скемп, Тулібі, Шарк, Роберт Е. Лі, Патрик Генрі, Абрагам Лінкольн та Снук, а ще має бути готовий „Етан Аллен" до 22-го листопада. Фльота будує два роди атомових підводних човнів: 1. Такі що мають атакувати ворожі підводні човни і кораблі, та які мають назви риб — Навтілюс, Морський вовк, Екемі і Снук, — вони коштують по $47 мільйонів. 2. Інші підводні атомові човни коштують по $100 і 105 мільйонів, і вони мають назву від славних людей.

Департамент оборони збільшує продукцію бомбовиків Б-70

Вашинґтон. — Департамент оборони зарядив, щоб визначно збільшити продукцію бомбовиків типу Б-70, які летять із швидкістю, більшою від швидкости звуку. Ці бомбовики мають заступити давніші бомбовики типу Б-52, швидкість яких досягала до 600 миль на годину. Нові бомбовики мають мати швидкість коло 2,000 миль на годину і жуть летіти на висоті 70,000 стіп на далекі міжконтинентальні віддалі. В проєкті бюджету в січні ц. р. уряд плянував збудувати тільки два бомбовики типу Б-70, бо думав, що поки можна буде випродукувати більшу скількість цих бомбовиків, то збільшиться так продукція далекосяжних керованих ракет, що не треба буде продукувати більшої кількости далекосяжних бомбовиків. Але проти цього урядового пляну виступило летунство і демократична більшість в Конґресі, яка збільшила видатки на продукцію бомбовиків В-70 Як видко, і уряд змінив свою думку в цій справі і зарядив більшу продукцію цих бомбовиків.

Підозрівають можливість комуністичного замаху на Ніксона

Форт Вейн, Індіяна. — Шериф Кастер А. Дюніфон заявив, що металева скринька, яку знайшли на рейках ,якими мав переїздити поїзд із віце - президентом Ніксоном, була пробою саботажу, а не жадним „дотепом", як дехто думає. Ця скринька, 14 цалів довготи, була прикріплена до рейок. Ця скринька, казав шериф, напевно могла спричинити катастрофу поїзду, яким їхав Ніксон, якби її були вчасно не знайшли та не взяли з рейок. Шериф Дюніфон наказав докладно обшукати залізничу лінію, якою їхав поїзд із Ніксоном. Скриньку знайшли інспектори залізничої лінії на півгодини перед поїздом віце-президента. Гадають, що тільки якась божевільна людина або комуністи, проти яких Ніксон гостро виступає, могли пробувати вбити республіканського кандидата на президента.

Збільшуються взаємні оскаржування обидвох кандидатів

Рочестер, Н. Й. — Віцепрезидент Ричард М. Ніксон 1-го жовтня вів виборчу кампанію в стейтах Ню Йорк і Пенсилвенії. Він закидав Кеннеді, що сенатор говорить неправду. Ніксон, промовляючи в Ірі, Па., твердив, що його демократичний противник використовує соціяльні проблеми для своїх політичних цілей і зовсім не дбає про те, щоб в дійсності допомогти тим, що тієї допомоги потребують. Ніксон казав, що сен. Кеннеді виявляє „недостачу зрозуміння потреб американського народу", як це видко з того закону про допомогу безробітним районам, який були ухвалили демократи разом із сен. Кеннеді. В тому законі було більше політики як добродійности, і тому президент Айзенгавер поставив проти нього своє вето. Ніксон обіцяв, що коли стане президентом, то підтримає такий закон, який буде дійсною допомогою, а не політичною реклямою. Ніксон казав, що Кеннеді обіцяє виборцям таку економічну політику, якої не можна здійснити без збільшення податків, хоч про це демократичний кандидат нічого не говорить. Сенатор Кеннеді промовляв того самого дня в Каліфорнії. В Лос Анджелесі сен. Кеннеді твердив, що Ніксон, обіцяючи збільшити й поширити соціяльне забезпечення, вивертає до гори дном дотеперішню республіканську політику в цій справі, яка триває від ухвалення закону про соціяльне забезпечення 25 років тому На думку Кеннеді, Ніксон бере до своєї програми соціяльного забезпечення те все, проти чого він сам і партія довго виступали в Конґресі. Обіцянки, роблені перед виборами, не допоможуть старшим особам, бо до ухвалення нового закону про медичну допомогу треба голосів у Конґресі і доброго проводу в Білому Домі. А цього республіканці не хочуть дати, коли вони є при владі. Те, що зроблено в ділянці соціяльного забезпечення для старших осіб, є заслугою демократів, казав Кеннеді, бо республіканці все були проти демократичних плянів.

Вересневий експорт ЗДА дійшов до рекордової висоти $1,574,000,000

Вашинґтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що в місяці вересні експорт ЗДА виносив $1,574,000,000, на 2 відсотки більше як в серпні цього року, і на 13 відсотків більше в порівнянні з вереснем 1959 року. Експорт оцінюється тенденціями, які панують в одному кварталі. В кварталі від липня до вересня ц. р. американський експорт становив коло 20 більйонів долярів в річному відношенні, а річне відношення дістаємо тим способом, що квартальний експорт множимо через 4. Збільшення американського експорту виявляє, що платничий дефіцит цього року не буде такий високий, як в двох попередніх роках, коли він в 1959 році виносив $3,800,000,000, а в 1958 році — $3,800,000,000. Але хоч торговельний бюджет ЗДА є збалянсований, то його надвишка не може вирівняти того дефіциту, який виникає в платничому бюджеті ЗДА, бо тепер ця країна видає доляри за кордон не тільки за куплені товари, але і на допомогу закордонним державам та на втримання своїх оборонних баз в Европі і свого війська, яке стаціонує в Німеччині та в інших державах, які є американськими союзниками.

ЄЛИСАВЕТА II ПІД ЧАС ВІДКРИТТЯ ПАРЛЯМЕНТУ

Англійська королева Єлисавета II під час їзди на відкриття парляменту. У своїй троновій промові вона заявила, що англійсько-американський союз і співпраця є найбільшою силою для миру.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ О.Н. НЕ ХОЧЕ ДЕБАТУВАТИ НАД ОБВИНУВАЧЕННЯМ КУБИ ПРОТИ ЗДА

Об'єднані Нації, Н. П. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй у вівторок 1-го листопада відкинула домагання Куби, піддержане Совєтським Союзом і його сателітами, щоб почати наглу дебату над безглуздими обвинуваченнями уряду Кастра, мовляв З'єдинені Держави Америки плянують аґресію і негайну інвазію Куби. Представники 45 країн були проти таких дебат, 29 за дебатами, а 18 здержалось від голосування. Опісля Асамблея більшістю 53 голосів проти 11 і при 27 здержаних схвалила передати справу на розгляд Політичному Комітетові. Голосування в одному і другому випадку відбулось без будь-якого більшого впливу з боку американського представника, який у своїй відповіді назвав кубинські обвинувачення найбільш „потворними перекручуваннями правди і брехнями", що ними вже раніше користувались у виступах проти Америки совєтські і підсовєтські представники. Амбасадор Джеймс Водсворт твердив, що безглузді кубинські обвинувачення „негідні цієї великої інституції", себто Генеральної Асамблеї. Тоді кубинський представник, міністер закордонних справ Рауль Роа, накинувся новою лайкою на ЗДА, кажучи, що це власне Америка „негідна бути членом ОН", бо вона, мовляв, порушує всі постанови чартеру тієї міжнародної організації. Кубинського представника піддержували солідарно совєтський і сателітські представники, включно з представниками підсовєтської України.

ЗДА перестерігають Москву, щоб приспішити атомові переговори

Женева. — Наступник Джеймса Водсворта, який то став постійним репрезентантом ЗДА в Об'єднаних Націях, Чарльз Стелле, заявив на 262-му з черги засіданні конференції про припинення атомових дослідів, що не можна тих переговорів тягнути в безконечність і що ЗДА не погоджуються на продовжування стану, в якому *вони* — з уваги на ті переговори — не переводять атомових дослідів, але не знають, як поводяться Совєти, бо нема міжнародної контрольної системи. Семйон Царапкін не відповів по суті, тільки закинув Америці, що вона старається добути поступки від Совєтів своєю загрозою, відновити атомові досліди і скинути вину за це на Москву. На те Стелле і англійський делеґат Майкел Райт звернули увагу, що вони не заперечують, що впродовж дворічних переговорів *осягнено поважне наближення* становищ і що існують позитивні вигляди на порозуміння, якщо збоку Совєтів була б добра воля підписати договір.

Москва повідомляє про ув'язнення ще одного „американського шпигуна"

Москва. — Згідно із офіційним совєтським повідомленням, совєтським органам безпеки повелося розкрити й ув'язнити „американського шпигуна" Міхаїла С. Платовського, здогадно росіянина, який мав бути буцімто висланий американською розвідкою до Совєтського Союзу для розвідування про розміщення ракетних баз і збирання інших секретних мілітарних, політичних й індустрійних інформацій. В повідомленні ТАСС-а в справі цього ув'язнення нового „американського шпигуна" сказано, що його виряд складався не тільки з двох радіонадавчих апаратів, але навіть із невеличкої друкарні для друкування антисовєтських летючок, із запасу золотих чужоземних монет й ампулки з отрутою на випадок схоплення. Платовський був відряджений до Мінська, столиці Білоруської ССР. Повелося совєтським органам безпеки розкрити „злочинну діяльність" Платовського у висліді слідства проти іншого „американського шпигуна" В. С. Славнова, що був ув'язнений ще 2 серпня ц.р. Згідно зі зізнаннями Славнова, він і Платовський мали бути вишколені в американських шпигунських школах в Західній Німеччині, під проводом американських інструкторів Голідея, Ульмана і Гарпера. В цих школах вчили їх радіопередавання, писання секретних повідомлень, підроблювання документів, топографії, стріляння з пістолів і зістрибування з парашутами. Американська розвідка мала була доручити Платовському пересилання інформацій радіовою дорогою до Бельгії і водночас із цим встановлювання контактів з „морально нестійкими" елементами в СССР і вербування їх до шпигунської роботи. Повідомлення в справі ув'язнення Платовського проголошено п'ять днів після ув'язнення у Ню Йорку совєтських шпигунів Ігора Мелена і Віллі Гірша.

АНГЛІЯ ВІДСТУПИЛА АМЕРИЦІ БАЗУ ДЛЯ РАКЕТНИХ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ

Лондон. — Американські атомові підводні човни із спроможністю випускати ракети Поляріс матимуть свою базу в Голі Лок в затоці в Шотляндії. Про порозуміння та підписання договору в цій справі між Англією і З'єдиненими Державами повідомив англійський прем'єр Мекміллен в Палаті Репрезентантів у вівторок, 1-го листопада, відкриваючи дебати над троновою промовою королеви Єлисавети в Палаті Лордів того самого дня, якою вона відкрила другу сесію парляменту. Приміщення цієї бази для американських відводних човнів дає їм практичну контролю над водами північно-східнього Атлянтику між Норвеґією, Данією і Арктикою. Прем'єр Мекміллен додав, що активне використання тієї бази на випадок війни може, згідно з постановами договору, наступити „тільки після основної попередньої консультації" між урядами обидвох країн. Більшість в парляменті прийняла це повідомлення з виразною апробатою хоч і не бракує опозиції, головно збоку лівих представників. Опозиція твердить, що ця база поважно збільшить загрозу атомової війни для Англії. Прем'єр Мекміллен вияснював потребу тієї бази необхідністю збільшити альянтську відплатну силу і спроможність до часу, як можна буде прийти до якогось порозуміння в справі роззброєння. Відповідаючи на критику і закиди опозиції, Мекміллен обвинувачував Хрущова за зірвання плянованої в Парижі вершинної конференції, заявляючи рівночасно, що він є за такою новою конференцією в 1961-му році. Згідно з повідомленням Адміралиції, перший американський атомовий підводний човен буде заякорений в новій базі мабуть в березні 1961-го року. Раніше, вже в лютому 1961, до тієї бази запливе Протеус, великий американський корабель, що служить за склад і магазин зброї та іншого постачання для атомових підводних човнів. На цьому кораблі будуть магазиновані і ракети Поляріс. Кожний американський підводний човен має 16 таких ракет. Американська залога тієї нової бази виноситиме 1,500 осіб, в що не включається залоги Протеуса та підводних човнів. Жадна з ракет не буде магазинована на суші, хоч прем'єр Мекміллен, відповідаючи на критику запевнив, що ані ракети, ані підводні човни не можуть становити будь-якої загрози для англійців, бо їхня самочинна чи припадкова експльозія є виключена. Дебати над цією, як і рядом інших справ внутрішньої і закордонної політики Британії, продовжуються.

СССР домагається нового звідомлення в ОН в справі Конґа

Об'єднані Нації. Валеріян Зорін вислав листа президентові Генеральної Асамблеї Фредерікові Болендові, прохаючи його „співпраці" в позисканні від Генерального Секретаріяту нового звідомлення про відносини в Конґо, бо — мовляв — члени Об'єднаних Націй не знають зовсім, що там діється. Генеральний Секретар Гаммершилд признав, що „час назрів" для складення нового звідомлення. Останнє було датоване 21 вересня ц.р. Зорін скаржився конкретно на два нібито факти, що зайшли з вини місії Об'єднаних Націй в Конґо: що не скликується тамошнього парляменту та що до Конґа нібито вернулось багато бельґійських урядовців і техніків, які „анархізують відносини" — а насправді — вирішно допомагають вдержувати конґолійську машину в русі. Комуністи настоюють на скликання конґолійського парляменту, бо демагог Люмумба, користаючи з постійної абсенції послів із віддалених і погано із столицею Конґа сполучених околиць Конґа — має там більшість, яка висловлює йому своє довір'я і на тій підставі він покликується на свою „леґальну" владу. Тим часом в ОН складають напрямні для 15-членної делеґації, що піде мирити розсварених конґолійсько-муринських вожаків. В самому Конґо між верхівкою місії ОН і президентом провінції Катанґи Чомбе настав конфлікт, бо керівники ОН відкинули вимогу Чомбе щодо зміни деяких представників ОН в Катанзі та військових формацій ОН.

В Тунісії відбулися демонстрації проти допомоги ЗДА і НАТО для Франції

Туніс. — У вівторок, дня 1 листопада відбулася тут багатолюдна демонстрація тунісців за підтримкою для альжирських повстанців і з промовами та вигуками проти ЗДА і НАТО. До демонстрантів промовляв міністер суспільних і культурних справ Тунісії Абдельгамід Меґрі, який заявив, що головною причиною продовжування затяжної війни в Альжирі є уділювана Франції допомога З'єдинених Держав і НАТО. Демонстрація була влаштована туніськими офіційними чинниками для відзначення 6-их роковин започаткування повстанчого руху в Альжирі. Демонстрації проти Франції і з виявами симпатії для альжирських повстанців відбулися теж у Марокко. В самій Альжирії річниця започаткування повстання проминула спокійно. В демонстрації в Тунісі взяв участь теж увесь туніський уряд, очолюваний Баґі ЛядҐгамом і на трибуні разом з ним сиділи голова альжирського тимчасового уряду Фербат Аббас, як теж совєтський та комунокитайський амбасадори до Тунісії.

У СВІТІ

● **Англійський прем'єр** Гаролд Мекміллен гостро критикував соціялістичний проєкт на одностороннє атомове роззброєння й між різними арґументами навів і той, що в такому випадку всі рішення про міжнародні справи приймали б тільки Америка і Совєти, не рахуючись зовсім із Англією.

● **В Західній Німеччині** кожного місяця арештують коло 2,000 шпигунів для комуністичних держав. Більшість їх — виконують маленькі і маловажні шпигунські місії за дрібні комуністичні гроші, але в останньому часі були й високі урядовці з міністерств комунікації, внутрішних справ та оборони. Ці подробиці виявляють у зв'язку з арештуванням парляментарного посла з Соціялістичної партії Альфреда Френцеля, приловленого на гарячому вчинку передачі комуно-чеському аґентові важливих військових паперів.

● **Тіто** критикує плян Хрущова на нову конференцію „на вершинах" весною 1961 року. Він каже, що теперішня нова невдача такої конференції була б для міжнародної ситуації „катастрофою" і тому погоджується з обома американськими президентськими кандидатами, що нова така конференція мусить бути спершу так підготовлена, щоб ґарантувати успіх.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Байдужність Америки на провокації

Довголітній амбасадор Філіппінської республіки у Вашингтоні ґенерал - дипломат Карльо П. Ромульо, один із найвірніших чужинецьких приятелів Америки, вмістив у „Рідерс Дайджесті" за листопад ц .р. статтю-заклик під промовистим заголовком „Америко ,прокинься!" „Совєтський комунізм, — читаємо на вступі цієї статті, — знаходиться в найдикішій і найбільш розгнузданій стадії своєї огидної кар'єри. Найпершим предметом тієї розпе퀴занoсти є З'єдинені Держави. Американського голову держави публічно ображається, американську честь оплюгавлюється, американських громадян поштовхується, де тільки комуністи мають силу та впливи. Над доктриною Монро, щитом західньої гемісфери, вони глузують. Комуністи просочуються в Карaібський обшир так виразно, начебто це ділось внаслідок збройної інвазії. В обличчі такої небезпеки і понижування чужинець в американському середовищі розглядається за реакцією — за гнівною високою хвилею народного обурення. Але розглядається даремно. Американський нарід напрочуд непорушний. Навіть холоднокровне вбивство американських летунів не вивело його з стану байдужности. Така ніби покірливість підбадьорює агресора до дальшої зухвалости та наближення дійсної катастрофи, якій треба протиставитись . . ."

Після такого драматичного вступу ген. К. П. Ромульо вказує на причину, чому саме він, чужинецький дипломат, закликає американців прокинутися з їхньої сонливости та байдужого терпцю супроти щораз нових і щораз нагальніших комуністичних провокацій. Філіппінська безпека, — каже він, — залежить від американської безпеки, і тому Філіппіни перші запропонували Америці встановити на своїй території ракетні бази. Американська байдужість є загрозливою і для Філіппін. Тому він закликає: „Америко, прокинься! Отрясись із стану бездії, яка дозволяє діяти силам зла у світі!"

Філіппінський дипломат не обмежується фразами. Він указує на цілу низку конкретних фактів ,які — на його думку — були поважними політичними помилками американської дипломатії. Він таврує, наприклад, скасування назви „визволення", що її мала американська радіовисильня, тільки длятого, щоб „не дразнити" Москви. Він уважає за помилку, коли то задля ввічливости супроти Анастаса Мікояна замовчувано зістрелення большевиками американського літака біля Вірменії і втрату життя 17-ох американських летунів — аж поки Мікоян не від'їхав з Америки. Він твердить, що не треба було Айзенгаверові піддаватися совєтському натискові і їхати до Парижу в травні ц. р. на конференцію „на вершинах", всупереч своїм попереднім заявам, що така конференція може відбутись тільки після відповідної дипломатичної підготови. Він вказує на помилку, коли то західні держави дали себе вманеврувати на останній Женевській конференції міністрів закордонних справ в таку ситуацію, в якій вони „де факто" визнали східньонімецьких комуністичних правителів. Він твердить, що Москва насправді осягнула свою ціль — припинення атомових дослідів без контролі.

Заваги філіппінського дипломата прикрі не тільки для керівників американської закордонної політики, але й для кожного американського громадянина. Але вони є зразком доброзичливої і конструктивної критики — не одного керівного гурту державних мужів, які можуть помилятися, але критики супроти всього інтелектуального світу, який повинен змобілізувати проти комунізму американський дух так само динамічно й успішно, як зумів змобілізувати його для здобуття иинішних вершин американської економічної і мілітарної потуги. Тому такі бойові голоси, як амбасадора Ромульо, куди корисніші й спасенніші для Америки і всього вільного світу, як посередницькі місії інших союзницьких дипломатів, які журяться, тільки, щоб ЗДА знову переговорювали з Совєтами.

Суть справи

Встановлення Конґресом і урядом ЗДА Тижня Поневолених Націй стало важким ударом для російської еміґрації всіх політичних відламів і для численних русофілів у ЗДА, що залюбки визначають себе як „американці російського походження" і стають завжди на оборону російських великодержавницьких позицій. Від дня проголошення Тижня Поневолених Націй минуло вже 15 місяців, але провідники російської еміґрації, вкупі з усякими „націоналами" та „русскими американцями", ще й досі не можуть заспокоїтися і вишукують усі можливі способи якщо не для скасування цього акту про Поневолені Нації, то хоч для його зміни, а з цим і підваження його значення та ваги. В цьому російська еміґрантщина солідарна з червоним Кремлем.

Широку протестаційну акцію проти Тижня Поневолених Націй повели російські неділимці з ославленого „Бльоку націоналів", вимагаючи скасування Закону ч. 86-90, мовляв, він є вислідом „введення в оман законодатних чинників ЗДА", бо ніяка з цих поневолених націй не була поневолена Росією і тому ці нації й не думають від Росії відокремлюватися. Наполегливу кампанію в справі скасування чи зміни цього закону повели керівники офіційного „Представництва Російських Еміґрантів у ЗДА", розсилаючи листи, петиції і меморандуми до членів уряду і Конґресу ЗДА. Деякі ж окремі російські еміґранти почали виступати в пресі і в летючках з погрозами на адресу З'єдинених Держав Америки мовляв, „русский народ відплатить їм за встановлення цього закону так, як відплатив Гітлерові за його інвазію на СССР".

Востаннє з цілим „меморандумом" в справі Тижня Поневолених Націй, надрукованим майже на цілу сторінку „Нового Русского Слова" з 30-го жовтня ц. р., виступив якийсь ближче невідомий „Американський Русско-Слов'янський Демократичний Клуб" за підписом свого секретаря Ераста Чевдаря. В цьому меморандумі, що має бути переданий на Конґрес ЗДА вже нового складу в січні 1961-го року, „американські демократи русского походження" доводять, що „русского комунізму" нема, що „ніколи в Росії не було двох груп завойовників і переможених", що „русский народ завжди боровся з комунізмом", що „русскі ніколи не поневолювали інших народів Совєтського Союзу" і т. ін. і т. ін. Після довгого плутаного і фальшивого в багатьох відношеннях викладу всіх цих тверджень у меморандумі висловлено вимогу до Конґресу ЗДА, щоб закон цей „доповнити поправкою в тому сенсі, що русский народ, як жертва комуністичної тиранії, треба вважати природним союзником американського народу в загальній боротьбі проти комуністичної диктатури", значить визнати його теж — поневоленим Совєтським Союзом народом.

Абстрагуючи від цієї тенденційної і, часто, підступної акції російської еміґрації, не можна справи легковажити головно тому, що тут і там зустрічається подібні заваги і арґументи збоку відповідальних американських чинників, що не доконче піддержують імперіялістичне-агресивні зазіхання російських єдинонеділимців. Але вони, часто під впливом тієї ж підступної єдинонеділимської білої і червоної пропаганди, переочують або промовчують основну суть закону: неросійські народи Совєтського Союзу, названі в конґресовій резолюції про Тиждень Поневолених Націй, впали жертвою зовнішньої агресії і тому їхнє визволення є справою всього волелюбного людства. Тим часом комуністична неволя для російського народу є його внутрішньою справою і включення російської нації в Тиждень Поневолених Націй було б рівнозначним із встряванням Америки у внутрішні справи тієї нації та послаблювало б закон в світлі міжнародного права. Цього, мабуть, і бажали б російські єдинонеділимці, для яких головною справою є збереження рабовласницької імперії, а не воля навіть для їхнього власного народу.

НЕБЕЗПЕЧНІ ПРОЯВИ

Париж. — Коли французький уряд ставив в парляменті проєкт про озброєння своєї армії власною атомовою зброєю, то при цьому поставив і питання довір'я. Поставив він це питання тому що був певний перемоги. І всі були цього певні, бож ніхто не хотів повалення уряду Дебре, знаючи, що за тим могло б прийти уступлення де Голя, а це означало б хаос, який може скінчитися або військовим переворотом, або . . . „народним фронтом", що кінецькінцем на одно виходило б .

Але ніхто не сподівався ,що уряд переможе такою малою більшістю. Нова конституція передбачає, що проти проєкту уряду, при якому він ставить питання довір'я, мусить бути поставлена т. зв. вимога цензури. Це для того, щоб ніхто не грався з голосуванням, як це було за IV Республіки. Вимогу цензури поставили соціялісти устами Молле, який належав до першого уряду де Голя. Та ніхто не сподівався, що ця „вимога" отримає стільки голосів: вона отримала 207 голосів і до провалення уряду бракувало лише — 20 голосів.

Вислід голосування обидві сторони прийняли бурхливими плесками, бо для обох сторін це була велика перемога. Для опозиції — несподівано велика.

Деякі закордонні кореспонденти помилково вважали, що це виразна перемога лівиці, що це акцент на опозиції проти політики де оля в Альжирі. Це неправильно. Сміливо можна ствердити, що коли б вимога цензури була не в справі атомової зброї, а в справі Альжиру, то стільки голосів було б не впало за нею. Бо крім лівиці голосувало чимало й поміркованих правих, а також крайні праві. В справі Альжиру тих голосів не було б та й не всі соціялісти голосували б проти альжирської політики уряду.

Голосування це було в площині закордонної політики уряду, а альжирську справу всі, навіть більшість лівих, вважають внутрішньою справою Франції. Навіть ті, що стоять за переговори з повстанцями, і навіть ті, що стоять за самостійність Альжиру. Голоси впали проти спинювання урядом процесу з'єднування Европи, проти загострення відносин з союзниками по Атлантійському пакті, проти повного з'єднання европейських армій, в рамах чого не треба було б рахуватися з німецькою вимогою також мати атомову зброю, бодай тактичного засягу.

Голосування відбулось під гаслом — „проти ізолювання Франції". Гасло було правильне. І воно підтвердило дуже небезпечну справу: ізоляція Франції загрожує не лише через альжирську політику, але й через політику в справах Европи й у справах спільної оборони Заходу.

Тут уряд ледве переміг в парляменті. Важко вгадати, як справа піде в Сенаті. В Сенаті може бути гірше. Але на це ще кілька тижнів часу. А ось справа Альжиру, не виходячи на форум парляменту, починає виходити на вулицю. Студентські організації, що досі були аполітичні (ЮНЕФ), висловилися проти політики уряду. За ними пішли робітничі синдикати і на 27-го жовтня була заповіджена манiфестація. Уряд маніфестацію заборонив. Коли ЮНЕФ заповіла ,що буде демонструвати ,не зважаючи на заборону, від участи відмовилися . . комуністи. Тоді уряд дозволив маніфестацію в замкненому приміщенні.

Чому відмовилися комуністи? Офіційно вони подають як причину факт, що ще не назріли передумовини відкритої акції проти уряду. Але в суті — не „назріли" ще накази Москви. В Москві ще не опрацьовано інструктажу, а то й не вирішено ще політики, яку вестиме Кремль після авантюр що їх Хрущов вчинив в ОН.

27-го жовтня нічого не сталося Не станеться ще й завтра та післязавтра. Але сталося щось давніше. Сталося тоді, коли КНЕФ змінив своє становище і з аполітичної плятформи зійшов на плятформу вимоги переговорів з повстанцями. Але що — здавалося б — мають до говорення студенти? Багато, — коли зважити, що в Альжирі перебуває майже пiвмільйона французької молоді, і дехто з неї ставить собі питання: чи має він право дезертувати, коли не бачить сенсу в цій війні, що не зветься війною.

Після Кореї, після Туреччини, ми є свідками політизації французької молоді, яка досі вважалася н а й більш „гнилою" чи пак — аполітичною. Цей період закінчився. І коли політизується та молодь, яка в Альжирі не була, то що ж і говорити про ту, яка там уже побувала. Життя змушує займатися політикою .

Але найгірше те, що молодь приходить до політики непідготована і в моменті великої кризи. Бо чи ж не можна назвати великою ситуацію, в якій Пейпінґ і Москва визнали де-факто альжирський уряд і приобіцяли йому допомогу? Це — криза страшна своїми наслідками ,передусім в ідеологічному, моральному відношенні.

Цим способом Хрущов виграв багато з того, що програв своїм хамством .Адже створюється зовсім ідіотична ситуація: Франція яка дала незалежність кільканадцятьом державам чорної Африки, яка сьогодні приймає з гонорами президента мадаґаскарської республіки, — стає під стовпом обвинувачення, яке на неї кидає імперіялістична й колоніялістична Москва. А з другого боку: кожен, хто стоїть за полагодження альжирського конфлікту шляхом переговорів, мимоволі опиняється в таборі, що його підтримують Москва і Пейпінґ.

Це рішуче небезпечні прояви внутрішнього замішання. Але небезпека й цим разом не безпосередня. Не зважаючи на багато незручних ситуацій, що їх створив сам де Голь, не треба забувати, що він добре знає французів. Він знає, що заклики до „єдности лівиці" це порожні фрази і що завтра, коли комуністи приступлять до дійсно небезпечної акції, вони матимуть проти себе тих ,що сьогодні без комуністів виступають проти уряду. Щождо правих, то де Голь знає, що це мала група в армії, яка може спричинити багато клопотів ,але за ними армія не піде, як не пішла в січні ц. р.

Ситуація дуже складна і, на жаль, щораз більше ускладнюється, не в користь сучасного режиму.

О. Д-вич

ЗВЕРНЕННЯ ШОСТОЇ СЕСІЇ ПАУК У СПРАВІ СКЛИКАННЯ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Ми, у к р а ї н ц і, громадяни вільних країн американського континенту, об'єднані в своїх краєвих централях і заступлені своїми делеґатами на Шостій Сесії Пан-Американської Української Конференції (ПАУК) у Ню Йорку в днях 29 і 30 жовтня 1960 р.,

— у всебічнім р о з г л я д і усвідомлюємо жахливу перспективу дальшої злочинної народовбивчої політики, яку стосує московсько-большевицька окупація супроти України;

— стверджуємо, що московський большевицький імперіялізм загрожує поширити свою колоніяльну деспотичну систему на решту вільного світу;

— досвідом останніх подій міжнародного життя ще раз утверджуємося в нашім дотеперішнім переконанні, що положити кінець цій жахливій загрозі з боку большевицької Москви можна тільки шляхом визволення у с і х завойованих большевизмом націй, а насамперед України, і, що тільки повна державно-суверенна воля цих націй може закріпити в світі загальний м и р, справедливість і творчу працю людству.

Тому ми, українці країн американського к о н т иненту заступлені на Шостій Сесії ПАУК, постановили дати почин скликати Світовий Конґрес Вільних Українців, щоби

— перед цілим світом, вільним світом, задокументувати непохитну волю Української Нації боротися за віднову своєї Суверенної Соборної Держави;

— одним і одностайним фронтом з а м аніфестувати перед усіми націями, що мільйони українців у країнах по цей бік залізної заслони вповні солідарні з цією визвольною боротьбою Української Нації та прагнуть тій боротьбі допомогти всіми способами і засобами;

— спільно й однозгідно устійнити д а л ь ш і засоби тієї допомоги країні своїх предків, Україні, і методи збереження та розвитку української н а ц і ональної субстанції у вільнім світі.

В цій свідомості ми, представники краєвих Організацій американського континенту на Шостій Сесії ПАУК,

— звертаємося до всіх Центральних Р е п резентацій, Церковних Ієрархій, центральних краєвих Організацій та громадських і політичних Організацій із запрошенням узяти участь у підготові Світового Конґресу Вільних Українців на таких, устійнених нами, основних принципах:

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

для скликання Світового Конґресу Вільних Українців

Виходячи з постанов, прийнятих на спільній Конференції УККА і КУК в днях 19 - 21 лютого 1960 р. в Торонті, зокрема беручи до уваги посилений і безоглядний наступ Москви на життя українського народу на Українських Землях і на вільний світ, учасники Шостої Сесії ПАУК закликають Українську Спільноту в діяспорі протиставитися цьому наступові та доложити всіх можливих зусиль для допомоги українському народові в його боротьбі за відновлення Суверенної Соборної Української Держави і за збереження української національної субстанції у всіх видах і скрізь, де живуть українці.

Наступ Москви на Україну триває віками і він націлений і сьогодні не тільки на знищення української прадідної Віри й Церкви, на деформування українського духового обличчя і послаблювання української біологічної субстанції.

Ця аґресія Москви, яка загрожує сьогодні мирові і свободі цілого світу, не зламала одначе стремління українського народу до волі і незалежности. Першу нагоду в найновішій українській історії використав український нарід для відновлення своєї суверенної держави, згідно зі своєю тисячолітньою державною традицією.

Учасники Світового Конґресу Вільних Українців виразно стверджують, що:

1. Українська Нація Державно с а м о в и з н а ч и л а с я, проголосивши Четвертим Універсалом 22 Січня 1918 р. своєю волею й силою створену Д е р ж а в у вповні міжнародно - правно с у в е р е н н о ю та поширивши цю суверенну Державу Актом 1 Листопада 1918 р. на Західні Українські Землі і оформивши цю Державу Універсалом про Соборність 22 Січня 1919 р., як об'єднуючу українські етноґрафічні Землі; ця суверенна державність була підтримана також іншими Актами державного будівництва нації і невпинною визвольною боротьбою в різних формах аж до останнього часу.
2. Засуджують і поборюють накинену Україні воєнною інвазією совєтської Росії окупаційну владу у формі УССР, яка є лише знаряддям московсько - большевицького колоніялізму в Україні .
3. Піддержують український нарід в його боротьбі за усунення московсько-большевицької окупації з України та за відновлення повноти суверенних прав соборної української Держави.
4. Визнають для себе в своїй діяльності обов'язкову засаду внутрішньої суверенности Української Нації, тобто, що майбутню форму влади України, після усунення ворожої окупації, встановить з а к о н о д атне представництво, обране загальним, рівним, тайним і б е з п о середнім голосуванням при збереженні повної демократичної свободи і охорони прав національних меншин.
5. Проводять свою публічну діяльність згідно з принципами християнської моралі і національного братерства, а зокрема обстоюють принцип тісної координації у визвольній боротьбі та у громадській праці. У внутрішніх українських політичних взаєминах національного незалежницького табору всі українці дотримуються принципів толерантности і льояльности у змаганнях зі своїми політичними противниками, не нападаючи на особи, але змагаючись чесно за погляди.
6. Полагоджують і розв'язують внутрішні українські проблеми тільки на українськім ґрунті.
7. Висловлюють глибоке переконання і віру ,що відновлення незалежности Української Держави і держав інших поневолених Москвою народів причиниться до встановлення тривалого і справедливого миру у світі.

***

ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНҐРЕСУ

1. Форма Конґресу: Підгoтова всіх постанов і маніфестів кореспонденційним узгідненням; маніфестаційне Зібрання в Ню Йорку.
2. У Маніфестаційному Зібранні Конґресу беруть участь Представники Організацій і Установ, запрошених на Конґрес, що прийняли плятформу та узгіднили порядок нарад і всі постанови і маніфести Конґресу. Організації і Установи, які не матимуть спроможности вислати своїм коштом делеґатів на Конґрес, можуть уповноважувати когось із українських громадян ЗДА, чи Канади, репрезентувати їх на Конґресі.
3. Підготова Конґресу відбудеться наперед кореспонденційним шляхом. Підготовний Комітет проводить цілу підготову Конресу і доводить до повного і беззастережного узгіднення усіх постанов, резолюцій і маніфестів.
4. На Маніфестаційнім Зібранні будуть переведені наради в формі заяв від окремих учасників про їхню повну згоду з пропозиціями та будуть привіти від гостей.
5. Маніфест до Української Нації і Маніфест до Вільного Світу та зовнішні постанови Конґресу будуть проголошені на масовім зібранні в Ню Йорку на закінчення Маніфестаційного Зібрання Світового Конґресу Вільних Українців.

***

СТАНОВИЩЕ ШОСТОЇ СЕСІЇ ПАУК ЩОДО ПОЛЬСЬКИХ АСПІРАЦІЙ НА ЗАХІДНІ ЗЕМЛІ УКРАЇНИ

Пан - Американська Українська Конференція, розглядаючи на своїй Шостій Сесії сучасні міжнародні відносини і зокрема безоглядний наступ комуністичного бльоку на західній світ, з прикрістю ствердила, що американська Полонія, як і лондонські польські екзильні урядові чинники послаблюють єдиний антикомуністичний фронт організацій поневолених Москвою народів на екзилю безнастанним висуванням у своїх енунціяціях претенсій до реституції східніх границь Польщі з 1939 року .

Пан - Американська Українська Конференція протестує проти таких імперіялістичних польських аспірацій на Сході та апелює до відповідальних польських чинників, щоб вони цю тактику припинили та не розбивали суцільного антикомуністичного фронту організацій поневолених Москвою народів у вільному світі .

Мґр. Осип Губчак

У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ

(Спомини з 1928 - 30 рр.)

(9)

Мене представив Паладійчук Кравцеву словами: „Є тут між нами й син нашого директора, але він нікому нічого не скаже, навіть свому батькові".

Крім звичайного звітування були дві найважніші точки наради: як святкувати Листопадову Річницю й чи йти чи не йти на польську параду 11-го листопада . . . Б. Кравців поінформував нас, що у Львові студенти задумують в день 1-го листопада вивісити український прапор, щоб пострашити поляків й пригадати їм, що ми ще не забули про листопад 1918-го року. Так воно й сталося, а ці українські маніфестації таки поляків наполохали, бо польська преса писала, що польське військо у львівських касарнях поставлено в стан поготівля в тій думці, що можуть повторитися памятні дні листопада 1918-го року. В Тернополі ми звичайно вшановували Листопадову Річницю маніфестацією на стрілецьких гробах. Цей день є теж польським „задушним днем" і тоді на цвинтарі було багато поляків, що запалювали свічки на гробах своїх покійників, тож серед тієї юрби група наших учнів могла прослизнутися непостережною. Але це вдалося лише першим разом, наступними роками поліція старалася маніфестантів переловлювати. Такі ж маніфестації ми робили теж на Зелені Свята, зокрема на Зелені Свята того року і учні старших кляс чвірками машерували в поході, а що ми вже носили тоді учнівські шапки, що кроєм нагадували стрілецькі шапки, то такий похід робив враження. Ми верталися також зорганізовано і тоді поліція заступила в місті дорогу й похід розв'язала, при чому вказуючи на Пастуха, що йшов в першому ряді й був собі, нівроку, грубенький, вони викрикували: „Брaць тего ґрубеґо" себто „зловити того грубого". Але не зловили й тоді ще обійшлося без арештувань. Отже на цій нараді рішено відсвяткувати Листопадову Річницю, так як завжди ми робили. Щодо другої справи, чи йти на параду, то думки були поділені: „Гарячі" були за тим, щоб не йти , „поміркованi", щоб йти, бо це „могло б зашкодити гімназії". „Гарячі" були переважно ученики з 8. б., й я був чимало здивований, що Я. Стецько, який теж був з тої кляси заявив, що думкою є по стороні „поміркованих", але дисципліновано підкориться волі більшости. Подібне становище займав й Б .Кравців. Але Паладійчук сказав, що має інформації, що всі українські ґімназії рішили на ту параду не йти, отже й нам не випадає лишатися позаду. Це переважило й рішено на параду не йти. Пізніше виявилося, що інформації ці були мильні: В інших ґімназіях чи то націоналістичні організації ще були за слабо зорганізованими, щоб відповідно впливати на загал учнів, чи може переважила думка, що це може „зашкодити їхнім ґімназіям". — досить, що всі інші на параду пішли, не пішла лише одна тернопільська ґімназія. З того часу поляки взяли її на око як „яскиню вивротовців" й наслідки незабаром дали відчутися . . . Я ужив тут в протиставленні до „гарячих" слова „поміркованi", але властиво це неправильна назва, бо помірковані були так само палкими в своїх патріотичних почуваннях ,вони може були більш вдумчиві й ставили собі питання, яке й досі актуальне: Чи можлива боротьба на два фронти і чи не треба радше сконцентрувати сили проти головного ворога: Москви. Речником тої групи був Скородень — він походив з Підволочиськ й з усіх, нас, „прикордонників" найкраще орієнтувався в підсовєтських відносинах. Він то поставив Кравцеву питання, чи є якісь зв'язки з Великою Україною і дістав відповідь, що „в цьому напрямі щось робиться". Нині зі статтей в „Свободі" знаємо, що дійсно щось робилося ,але це все закінчилося роттердамською трагедією. Доля показалася лукавою для Скородня: його потім вивезли большевики, що й слід за ним пропав. Добровільно зголосилася на виїзд з ним теж його наречена. Чи думав він, сердега, коли питав про зв'язки з Великою Україною, що незабаром йому самому прийдеться нав'язувати ці зв'язки й власними ногами зміррювати „необозримую й неісходимую". Шкода цієї людини, бо це був здібний й серйозний хлопець й мав всі дані виробитися на доброго політичного провідника . . . Про долю інших учасників тієї наради подаю те, що знаю: Р. Паладійчук, як я згадував, видавав у Львові самоосвітній журнал, добре зорганізований й незле редаґований. Паладійчук взагалі мав великий організаційний змисл і під його проводом організація працювала взірцево. Зокрема добір членів вівся так, що добиралося тільки таких, які дійсно виявляли інтерес до громадської й п о л і т ичної праці і то на поруку інших товаришів, що добре знали даного хлопця. Так, наприклад, мене поручили Фелікс Кордуба й Мар'ян Д., які скоріше стали членами організації. Тепер Паладійчук живе в Канаді.

Найвидатнішу позицію в громадському житті з-поміж усіх нас займає нині Ярослав Стецько, бувший прем'єр уряду у Львові, голова АБН.

Видатну позицію в політичному житті займає Фелікс Кордуба. Він мав особливе „щастя" до польської поліції, і певно сам згубив уже рахубу, скільки разів його замикали, випускали й знову замикали. Тепер він один з найвизначніших членів у проводі „мельниківців" . . .

Спеціяльна згадка належиться Володимирові Стецюкові. Він був все „форцуґом" (найліпшим учнем) у відділі „а", і загально думали, що між ним і мною, як „форцуґом" відділу „б", є якесь суперництво. В дійсності було навпаки: ми приятелювали й дуже добре співпрацювали, бо Стецюк мав виїмково гарний характер. Коли він був головою ґімназійної читальні, я був невідкличним секретарем. Після Паладійчука він був провідником організації. Висвятився безженним священиком і був парохом у селі коло Тернопола. В Дивізії він був полевим духовником і згинув під Бродами, у суперечці з розлюченим німцем, який казав йому йти до бою на чолі відділу, дармащо він, Стецюк, був духовником без військового вишколу. — Дивізійники помстили смерть свого духовника і того німця вбили. Так згинув о. Стецюк ,як жертва німецької психози, як ще один доказ, що німці не бу жадними нашими союзниками. Шанують поляки свого капеляна Скорупку, що згинув під час оборони Варшави проти большевиків, прославляють американці своїх чотирьох капелянів (католицького, жидівського і двох протестантських), що згинули враз з потапаючим кораблем, відступивши свої рятункову пояси іншим воякам — тож час, щоб дивізійники пригадали українському громадянству геройську постать свого полевого духовника, о. Володимира Стецюка,

Комітет
Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку
ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

— влаштовує —

в неділю, 6-го листопада 1960 року

в год. 6:00 вечора

в залі ВАШИНҐТОН ІРВІНҐ ГАЙСКУЛ

при 17-ій вулиці й Вашинґтон Ірвінґ площі

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

присвячене

42-им РОКОВИНАМ

Листопадового Чину

В програмі беруть участь:
Промова в українській мові — ген. ПАВЛО ШАНДРУК;
Промова у англійській мові — адв. ВОЛОДИМИР СТЕК.
Артисти: Марта КОКОЛЬСЬКА-КОБРИН, Лев РЕЙНАРОВИЧ, Галя КЛИМ, Хор-Капеля Бандуристів Осередку СУМА в Ню Йорку під дириґ. проф. Р. ЛЕВИЦЬКОГО.

МОЛЕБЕНЬ
в намірені Українського Народу

та

ПАНАХИДИ
за душі поляглих Героїв в боях за Волю України,

будуть відправлені:
в УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-КАТ. ЦЕРКВІ СВ. ЮРА — в НЮ ЙОРКУ — в год. 4:00 по полудні;
в УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКВАХ — в год. 12:00 вполудне.

Заходами Відділу ОбВУА, при співучасти комбатантських Організацій, в цей день будуть переведені ЗБІРКИ на українських інвалідів. Просимо про щирі пожертви на так благородну ціль.

До численної участи в Молебені, Панахидах та Листопадовому Святі запрошуємо: Учасників Визвольних Змагань, Представників Організацій з прапорами, Ветеранів, Пласт, СУМА і МУН в одностроях, Молодь та Українське Громадянство великого Ню Йорку й Околиці.

Українська Студентська Громада
в БАЛТИМОР, Мд.

в порозумінні з Управою СУСТА та при співпраці Українських Студентських Громад Сходу Америки

— влаштовує —

5-го — 6-го листопада 1960 р.

в залі при 16 S. Patterson Park Avenue
BALTIMORE 31, Md.

ЧЕТВЕРТІ СТУДІЙНІ ДНІ

на загальну тему:

„ЯК МИ РОЗУМІЄМО СУЧАСНУ УКРАЇНУ"

В програмі Студійних Днів доповіді:
М. ПІСЕЦЬКА — „Питання розуміння сучасної України";
П. ГУРШ — „Вплив комуністичної ідеології на духовість України";
П. ДОРОЖИНСЬКИЙ — „Наше відношення до державности УРСР";
К. САВЧУК — „За яке розуміння України змагається сучасна українська еміґрація";
І. КОШМАН — „Проблеми вільної української держави".

ПОЧАТОК — в год. 11:00

В СУБОТУ, 5-го ЛИСТОПАДА 1960 р.

в тій самій залі — в год. 8:30 вечером

відбудеться

ВЕЛИКА СТУДЕНТСЬКА ЗАБАВА
ПІДГОТОВЧИЙ КОМІТЕТ

Повідомляється все Членство СУМА та ширше Громадянство, що

в днях 26-го і 27-го листопада 1960

в ДОМІ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ
315 Іст 10 вул. — в Ню Йорку

— відбудеться —

8-ий З'ЇЗД СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

ПРОГРАМА:

СУБОТА, 26-го ЛИСТОПАДА 1960:
год. 10:00 ранку:
Відкриття;
Вибір Президії;
Вибір Комісій: мандатної, номінаційної, резолюційної, статутової;
Звіт Голови Гол. Управи, керівників Відділів Гол. Управи, Голови Контр. Комісії та Голови Тов. Суду;
Нагорода найкращого Осередку переходовим прапором Гол. Управи СУМА;
Запити;
Дискусія над звітами Гол. Управи;
Уділення абсолюторії уступаючої Управи.

НЕДІЛЯ, 27-го ЛИСТОПАДА 1960:
год. 9:00 ранку:
БОГОСЛУЖЕННЯ в українських церквах;
Звіт мандатної Комісії;
Зміна статуту;
Привіти;
Доповідь проф. Зенона САГАНА;
Запити і дискусія над доповіддю;
Звіт номінаційної Комісії і вибір голови та керівних органів Гол. Управи;
Запити і внески;
Ухвали резолюцій;
Закриття З'їзду.

В СУБОТУ, 26-го ЛИСТОПАДА 1960

— відбудеться —

ВЕЛИКА СУМІВСЬКА ЗАБАВА
в залі школи св. Юра — при 6-ій вул в Ню Йорку.

ГОЛОВНА УПРАВА
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

ПЕРШИЙ МІЖАМЕРИКАНСЬКИЙ МАРІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС

Ціле людство, а особливо християнська спільнота відчуває щораз то більшу небезпеку від атеїстичного комунізму, який у своїм остаточнім пляні хоче знищити релігію, тисячлітні надбання християнської культури та соціяльний природний лад. Загроза зі сторони комунізму, який можемо назвати найбільшою недугою, що колинебудь в історії навістила людство, змушує шукати людство ратунку. Дехто хоче знайти розв'язку при помочі різних конференцій та інших середників дипломатії. Всі ці заходи добрі, але не вистачальні, і це мусить бачити кожний, хто отвертими очима дивиться на події наших днів. Зло, яке хоче запанувати на світі, має свій початок в негації всього, що Боже, святе, гуманне. Комунізм не перебирає в середниках. Вдягаючи маску невинних миротворців та ягнят, влазить до всіх ділянок життя суспільности, лише на те, щоб її опанувати та опісля знищити. В обличчю такого ворога, який має ще в руках всі здобутки новітньої техніки, людство мусить шукати сили і помочі до боротьби з комунізмом в Того, що є Паном неба і землі, всього видимого і невидимого, до Господа Бога та могутньої заступниці перед Престолом Всевишнього, Пречистої Діви Марії.

В серпні цього року відбувся Евхаристійний Конґрес в Мюнхені під гаслом „За життя світу". Всім учасникам Конґресу і тим, що духово лучились з ними, було ясно звідки небезпека для життя світу загрожує.

В листопаді цього року в днях 11-13 за ініціятивою И. Е. Кардинала Каджіяно, Архиєпископа Буенос Айресу і благословенням Святішого Отця Папи Івана XXIII, відбудеться Між-американський Марійський Конґрес, який має за завдання освідомити мешканців Західньої Півкулі та й загалом цілого світу про небезпеку комунізму. Примас Арґентини просить всіх християн-католиків про допомогу за успішне переведення цього Конґресу, передовсім молитвами до Матінки Божої, а особливо відмовлюванням Вервиці, який то спосіб Сама Пречиста Діва поручила, являючись ще в 1917 році маленьким дітям у Фатімі.

Не буду Вам, Дорогі во Христі, повторяти потреби Божої помочі і для нас українців. Щойно недавно закликав я Вас до особливих молитов до Пречистої Діви Марії в окремому зверненні „Під Покров Божої Матері".

В намірені успішних і благословенних наслідків Міжамериканського Марійського Конґресу доручаю Впр. і Всеч. Духовенству відправити в дні 13-го листопада Молебень до Пречистої Діви Марії та заохотити вірних до гарячих молитов, щоб Господь за Її пресвятим посередництвом відхилив ту небезпеку, яка грозить цілому людству, а нашому народові вкоротив дні скорби і печалі.

Дано в день св. апостола Луки, дня 18-го жовтня 1960.

† *Амврозій*

Єпископ Стемфордський

Українська Громада м. Нюарку й Околиці
— влаштовує —

у 42-гі Роковини
ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ

в неділю, 6-го листопада 1960 р.

в год. 7:00 вечора

в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
180 Вільям вулиця — в Нюарку, Н. Дж.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

З святочною промовою виступить
президент УККА ДМИТРО ГАЛИЧИН

У мистецькій концертовій програмі виступлять актори і солісти Українського Театру:
Валя КАЛИН, Іванна КОНОНІВ, Іван ГОШ, Іван САМОКІШИН.
Фортепіяновий супровід — проф. Борис БАЗАЛЯ.

До участи у Святі все Українське Громадянство, всі Товариства, Установи та Організації запрошують

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ
Філія УККА
УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ
в Нюарку

Платне політичне оголошення. — Платне політичне оголошення.

УКРАЇНЦІ міста НЮ ГЕЙВЕНУ і ОКОЛИЦІ!
Голосуйте на перевибір
конґресмена

Роберта Н. ДЖАЙМО

Ось яке становище конґресмен Роберт М. ДЖАЙМО зайняв недавно в Конґресі в українській справі:

„. . . Треба, щоб ми в Америці знайшли час для заманіфестування нашої духової спільноти з тими хоробрими українськими душами, які підтримували живою надію на волю України. Особливо ж годиться, щоб ми присдналися до наших українських приятелів у висловленні пошани для пам'яті Степана Бандери, лідера української націоналістичної організації, який згинув в жовтні минулого року, вбитий большевицькими аґентами . . .

Це моя глибока віра, що полум'я свободи, яке жевріє в серцях українського народу, засяє в новому Дні Української Незалежности вже й у реальній дійсності в недалекому майбутньому . . ."

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ
міста НЮ ГЕЙВЕНУ

Платне політичне оголошення. — Платне політичне оголошення.

УКРАЇНЦІ стейту КОННЕКТИКАТ!
Голосуйте на перевибір конґресмена (at Large)

Франка Ковальського

Керуйтесь такими принципами при виборі:
1. Людина є центром уваги уряду;
2. Піднесення престижу Америки;
3. Україна не може бути кольонією Росії.

Це принципи конгр. Ковальського.

Український Демократичний Клюб м. Ню Гейвену

Заходами
Окружної Ради Союзу Українок Америки
під протекторатом
КОМІТЕТУ ОБ'ЄДНАНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста НЮ ЙОРКУ

— відбудеться —

в днях 7-13-го листопада 1960 р.

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

в 71st REGIMENT ARMORY
Park Avenue at 34th Street — New York
в рамцях 37 Міжнародної Жіночої Виставки, з окремими імпрезами кожного дня.

Українська програма відбудеться

в СУБОТУ, 12-го ЛИСТОПАДА — год. 7:00 веч.

В програмі беруть участь:
УКРАЇНСЬКИЙ ТАНКОВИЙ АНСАМБЛЬ — під проводом І. ФЛИСА;
АНСАМБЛЬ БАНДУРИСТІВ при Осередку СУМА ім. ген. Чупринки, — під проводом проф. Р. ЛЕВИЦЬКОГО.

Дитяча програма
відбудеться

у ВІВТОРОК, 8-го ЛИСТОПАДА — год. 1:30 п. п.

Щоденно від год. 3-4

буде відбуватись ПОКАЗ НАРОДНОЇ НОШІ, під проводом п. ІРИНИ ПАДОХ.

В часі програми відбудеться коронація української королеви.

Все Громадянство щиро запрошує до численної участі

ОКРУЖНА РАДА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ

Білети в „СУРМА", „АРКА" і „ЕКО".

• КНИЖКИ •

Збірка БЕСІД
на Великі Свята під заг.:
„НА БОЖІЙ НИВІ"
праця о. С. ГАЮКА,
маґістра Богослов'я Варшавського Університету.
для побожного читаня і розважання в християнських родинах.
По зниженій ціні — $1.25
Замовляти:
Rev. S. HAYUK
128 — 14 Liberty Avenue
RICHMOND HILL, L. I., N. Y.

КНИЖКИ ІВАНА МАНИЛА

„Колючий сміх"	$0.25
„Постріли з пера"	0.30
„Січ і відсіч"	0.35
„Запоріжжя сміється"	0.25
„Байкар"	0.40
„Пеани і кпини"	0.45

Замовлення та гроші (чек, готівка або моні-ордер) висилайте на адресу В-ва „Волосожар":
WOLOSOZAR
P. O. Box 472
Vineland, N. J., USA

Don't miss this exciting
INTERNATIONAL BAZAAR!
Nationality exhibits.
EXOTIC WARES from all corners of the world • SPECIAL FOODS • HAND ARTS and CRAFTS • PRODUCTS FOR HOME • TRAVEL at the
37th ANNUAL WOMEN'S
INTERNATIONAL EXPOSITION
NOV. 7-13
FUN FOR ALL THE FAMILY!
Special live International Shows on the great Stage. Thousand of Products for sale.
The ideal place to do all your Holiday shopping.
71st INFANTRY ARMORY
34th St. at Park Ave., N.Y.C.
DAILY — 1-10:30 P.M.
Adults: $1.00 Children: 35c

● **Комуно -китайська** офіційна пресова агенція подала вперше ширшу відомість про американські президентські вибори, так їх схарактеризувавши: „Ніксон і Кеннеді один одного поборюють, разом поручаючи імперіялістичну аґресію".

(Paid Political Advertisement) (Paid Political Advertisement)

АМЕРИКА і СВІТ
— потребують —

Ніксона і Ладжа

Ричард М. НІКСОН

Генрі Кебот ЛАДЖ

- ЩОБ закріпити доведений Республіканським урядом до небувалого рівня добробут країни та невпинно його збільшувати!
- ЩОБ приспішити процес повного зрівнання в правах і вольностях усіх громадян та запевнити всім найбільшу соціяльну справедливість!
- ЩОБ завершити імпозантну програму розбудови шкільництва, мешканевих домів і шляхів!
- ЩОБ невпинно збільшувати прибутки громадян та зменшувати податки!
- ЩОБ уряд завжди був вільний від корупції, а країна від підривних елементів!

— АМЕРИКА ПОТРЕБУЄ НІКСОНА І ЛАДЖА —

- ЩОБ Америка залишилась найбільшою остоєю волі та наймогутнішою її обороною!
- ЩОБ припинити всяку комуністичну аґресію, та щоб дати відсіч усім большевицьким затіям!
- ЩОБ успішно змагати до побудови справедливого і тривкого миру! —

ВВЕСЬ СВІТ ПОТРЕБУЄ НІКСОНА І ЛАДЖА!

- ЩОБ мати рішучого оборонця і приятеля!
- ЩОБ мати запевнену допомогу у визвольних змаганнях! —

НІКСОНА І ЛАДЖА ПОТРЕБУЄ ЗОКРЕМА УКРАЇНА І ВСІ ПОНЕВОЛЕНІ НАРОДИ!

ТОМУ

В ДНІ 8-го ЛИСТОПАДА
ГОЛОСУЙТЕ НА РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ КАНДИДАТІВ І ВИБЕРІТЬ

Ричарда М. НІКСОНА
на ПРЕЗИДЕНТА
Генрі Кебота ЛАДЖА
на ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

N. Y. Republican State Committee — All American Division — Ukrainian Section
Michael PIZNAK — Chairman

(Платне політичне оголошення) (Платне політичне оголошення)

Український Демократичний Клюб м. Ню Йорку
— влаштовує —

в п'ятницю, 4-го листопада 1960 — в год. 8:00 веч.

у ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ — 59 Ст. Маркс Плейс — в Ню Йорку

ВИБОРЧЕ ВІЧЕ

— присвячене для —

І. Ф. КЕННЕДІ

На вічу виступлять з промовами:
КАНДИДАТИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ, КОНҐРЕСМЕНИ, АСАМБЛЕМЕНИ, СЕНАТОРИ І СУДДІ.
Закликаємо все Українське Громадянство до численної участи.
ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

KENNEDY RALLY
meet your candidates
FRIDAY — NOVEMBER 4th — 8:00 P.M.
at the UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB — 59 St. Mark's Place
New York, N. Y.

Walter STECK, Leader — Geo. WOLYNETZ, Jr., Pres. — Janet P. BENCAL, Co-Leader

---

Українська Православна Церква св. Тройці в Нюарку
315 Waverly Avenue
запрошує Молодь та старше Українське Громадянство
на

ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 5-го листопада 1960 р.

в год. 8:00 вечора
в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
180 William Street — Newark, N. J.

Грає оркестра "АМОР" з Ню Йорку.
Буфет під зарядом Сестрицтва парафії.
ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ПАРАФІЯЛЬНИЙ ДІМ.

P. LUTAK
273 — 16th Avenue — NEWARK, N. J.

Оцим запрошую
УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
зайти на

Ювілейне святкування моєї крамниці

яке відбудеться
в СУБОТУ, 5-го ЛИСТОПАДА 1960 р.

Зайдіть з Родиною і Знайомими усіх щиро вітаю.
Вірю у піддержку нашого Громадянства.

ПЕТРО ЛЮТАК

Куровицький і Бачинський
Чують, як гуде в народі:
Що вже люди затужили
За цим віршиком в „Свободі".

Вірш цей простий, немодерний
Без штудерної прикраси,
Як посліх правдива:
К & Б шинки й ковбаси!

З НОВИМ СЕЗОНОМ

бизнесовим, імпрезовим і спортовим, вітайте нам, Дорогі Читачі, і Ви, ВШановні Покупці, цих знаменитих М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ, які завжди можете купити

— у —

двох крамницях

K. & B. Meat Market, Inc.
NEW YORK, N. Y.

128 FIRST AVE.
Between 7th & 8th Sts.
Tel.: GRamercy 7-0344

166 AVE. "B"
Between 10th & 11th Sts.
Tel.: CAnal 8-5590

✝

Майже несподівано
дня 31-го жовтня 1960 року
помер, на 48-му році життя, уродженець
села Поточище, пов. Городенка, Зах. Україна,

бл. п. Петро МАРІЯНСЬКИЙ

ПАНАХИДА — в ЧЕТВЕР, 3-го ЛИСТОПАДА 1960 року, в год. 8:00 вечора, в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в П'ЯТНИЦЮ, 4-го ЛИСТОПАДА 1960 р., в год. 9:00 ранку, з церкви св. Юра в Ню Йорку, на кат. кладовище Calvary на Квінсі

Хай нерідна земля буде Йому легкою!
В горі сповіщають про це:

ДРУЖИНА, ДОНЬКА, БРАТ
та ПРИЯТЕЛІ

Увага! Увага!

Рочестер, Обирн і Манчестер, Н. Й.

В неділю, 6-го листопада 1960 року
в год. 3:00 по полудні
в залі
УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО КЛЮБУ
UKRAINIAN AMERICAN CLUB
при 292 Hudson Avenue — ROCHESTER, N. Y.

— відбудуться —

ОГРАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу
з РОЧЕСТЕРУ, ОБИРН і МАНЧЕСТЕРУ,

в яких повинні взяти участь Урядовці і Конвенційні Делегати наступних Відділів УНСоюзу:

36, 38, 202, 217, 269, 283, 285, 289, 316, 340, 343, 367, та 437.

На порядку нарад дуже важливі справи до обговорення та вирішення.

У Зборах візьмуть участь:
РОМАН СЛОБОДЯН,
головний касир Українського Народного Союзу,
ВАСИЛЬ ГУСАР,
головний радний Українського Народного Союзу.

До участи в Зборах запрошені теж всі члени УНСоюзу та все місцеве Українське Громадянство.

У підготові до Міжнародної Жіночої Виставки в Ню Йорку

Керол Енн Буздиґан,

студентка Пратт Інституту в Бруклині, дочка учительки школи св. Юра, що її вибрано на королеву краси на Вишиваних Вечерницях Окружної Ради Союзу Українок в Ню Йорку, репрезентувала українок як Міс Україна на прийняттю для королевих краси різних національностей, уладженій комітетом Жіноча Виставка відбудеться в елеґантній залі Террас при Бродвею і 53 вул. в Ню Йорку. Прийняття попередило інтерв'ю для преси, радіо і телевізії. Красуні були представлені на сцені, і кожна мала нагоду сказати до мікрофону кілька слів про свої улюблені зайняття, школу, свої почування у зв'язку з вибором і репрезентацію своєї національної групи.

Пані Ребека Файнберґ, одна з головних рушійних сил Виставкового Комітету, що займається влаштовуванням Міжнародної Жіночої виставки вже 21 рік, сказала в радіовому інтерв'ю, що показ красунь різних національностей впроваджено в програму Виставки 7 років тому, щоб заохотити молоде покоління до участи в культурних виявах поодиноких національних груп, і вона може потвердити, що молоде покоління є майже так само горде на культурні досягнення своїх земляків, як було старше, бо мами стараються передати в спадщині все, що було доброго в даному народі, своїм дітям.

Як відомо вже з пресових оголошень, Міжнародна Жіночої Міжнародної Виставки в Ню Йорку, в Арморі при 34 вул. і Парк евню від понеділка 7 листопада до неділі 13 листопада. Українська програма буде в суботу 12 листопада ввечері. Комітет ще раз пригадує, що квитки вступу треба купувати в українських крамницях і у комітетових пань в ціні по 75 центів, бо гроші з продажу квитків ідуть на покриття видатків українського кіоску. Коли ж квитки купувати пізніше при касі, то вони коштують по одному долярові і з них ані один сотик не йде на український Відділ.

Програма Жіночої Мистецької Виставки в днях 7-го — 13-го листопада

Виставка отворена від год. 1-10 веч.

Окружна Рада Союзу Українок Америки з радістю повідомляє українське громадянство про дії в часі нашої виставки.

В понеділок 7 листопада, год. 1 попол. — відкриття виставки.

У вівторок, год. 1.30 дитяча програма, в якій бере участь десять українських дітей під проводом Марії Головей.

Різьбар Тарас Бокс переведе показ інкрустування в год. 1 по полудні.

В середу в год. 6 веч. показ писання писанок, що його переведе п-ні Катерина Балікоф.

В четвер, год. 4 по пол. буде показ вишивання українських народних стібів.

В п'ятницю зразки українського печива, яким займеться господарча секція. Очевидно, що печиво буде кожного дня в нашім кіоску.

Треба зазначити, що наші модельки будуть виступати щоденно на сцені в українських національних костюмах від год. 3-4, під проводом п-ні Ірини Падох. До кожного з тих костюмів буде відповідне пояснення.

Субота — це Український День. В цей день вийдемо на естраду з нашими танками і національним інструментом бандурою. Наша програма зачнеться в год. 6 веч. Програмою буде проводити Голова Окружної Ради Леся Різник. Програму відкриє голова виставки Катря Пелешок. В танцях і в виступі бандуристів бере участь майже сама молодь, то наше громадянство повинно зрозуміти вагу цього виступу і прийти масово.

Білети вступу можна набути в Сурмі, Еко, Арці і членок СУА. Цьогорічна виставка тим замітна, що на ній буде досить правдивої кераміки і багато вишивок, спроваджених з Канади. Культурний кіоск буде, як звичайно, віддзеркалювати культуру українського народу. Ця ділянка лежить в досвідчених руках пані Мирослави Гординської.

М. Демидчук
прес. реф.

В Перт Амбою відбулися Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

29. жовтня під проводом дотеперішнього голови Окружного Комітету д-ра Юрія Срібного і секретаря І. Будняка в Перт Амбою відбулися Загальні Річні Збори Окружного Комітету пертамбойської Округи, на яких то після звітів та уділення абсолюторії Управі, обрано нову Управу під проводом Костя Наконечного. Обіймаючи свій уряд, новий голова підмітив, що принимає на себе цей відповідальний обов'язок під умовою, що всі члени Управи будуть брати участь у всіх нарадах, а всі відділи Округи присилатимуть своїх делеґатів на Окружні Збори, та зложать свою вкладку до Окружного Комітету. Приявні погодилися на ці „умови" нового голови і щоб підсилити касу Окружного Комітету негайно зложили до неї $17.00. На 15 відділів Округи, 6 відділів не прислали делеґатів і не виправдали своєї неприявности. Збори вислухали доповіді гол. секретаря УНСоюзу д-р Ярослава Падоха і ухвалили доложити всіх старань, щоб до кінця цього року покрити свої втрати в членах, та здобути більшу надвишку. На зборах промовляв колишній організатор УНСоюзу і секретар одного з його відділів С. Дембіцький, підмічуючи вагу забезпечення якраз для доволі незаможного українського населення. Про свій організаційний досвід говорили секретарі, Юлія Шарик, інж. Дамян Геча з Плейнфілду, який в цьому році займає перше місце між організаторами Округи, і інші. До Управи Окружного Комітету ввійшли ще: М. Фединишин і інж. В. Янів, як містоголови, І. Будняк та В. Матковський — секретарі, І. Бабин — скарбник, та д-р Юрій Срібний, С. Дембіцький і Ольга Татаринів, як члени Управи.

В Ню Йорку відбудеться Літературний Вечір на пошану Богдана І. Антонича

Ню Йорк. — В п'ятницю дня 4 грудня ц. р., відбудеться тут у приміщеннях Літературно-Мистецького Клюбу літературний вечір на пошану Богдана Ігоря Антонича, влаштований заходом друзів померлого передчасно в 1937 році поета. З короткими доповідями про Антонича виступлять Святослав Гординський, Богдан Кравців і Володимир Ласовський, освітлюючи його постать і творчість. В другій частині програми будуть рецитовані твори Богдана І. Антонича. Читатимуть їх учасники театральної студії гуртка при СУМА в Ню Йорку — Лариса Микуленко, Марійка Глуха і Євген Личманенко. Під час цього ж вечора будуть виставлені матеріяли з життя і творчости Антонича, видання, рукописи й інше, як теж новий портрет Антонича у виконанні маляра Вол. Ласовського. Початок вечора о год. 8-ій веч.

● **Відділ ОбВУА в Ню Гейвені** з нагоди роковин Листопадового Зриву улаштовує в неділю 6-го листопада, о годині 2.30 по полудні в залі Української Церкви на Джордж Стріт Академію з участю хору місцевого Відділу Союзу Жінок Українок, Хору церкви св. Михаїла та місцевих мистецьких сил. Панахида за душі поляглих Героїв Листопадового Зриву відбудеться в той же день в українській церкві на Джордж Стріт після Служби Божої о год. 9.15 ранку.

Короткі Вістки

● **Австралійські** промисловці захвилювались, почувши від державного уряду здоров'я, що на кожних 100 австралійських робітників є 6 алькоголіків та що алькоголізм в промислових дільницях коштує австралійських продуцентів річно по 40 мільйонів фунтів штерл., себто 89,600,000 долярів через низьку продукцію і абсенцію пияків-робітників. За причину того стану подають „традицію" з часів „гарячки золота", та географічний клімат і погані соціяльні влаштування: брак робітничих клюбів і т. д.

● **Англійським** секретарем-міністром — для справ летунства став Джуліян Еморі, зять прем'єра Гаролда Мекміллена. Дж. Еморі віддавна є на державній службі, де займав різні високі становища. Від 1958 року був підсекретарем, себто віцеміністром, для справ колоній. Старшого його брата, Джана англійці повісили, після засудження його в 1945 році на смерть, як зрадника, що пробував вербувати серед англійських полонених в Німеччині добровольців до „Леґіону св. Джорджа" і виголошував радіопромови в користь німців.

Війна в Альжирі ввійшла у сьомий рік без надії на кінець

Альжир. — 31 жовтня 1954 р. в 30-х пунктах Альжиру вибухли ґранати, вбиваючи перших шість осіб у партизанській війні, арабських націоналістів проти тамошньої французької адміністрації. За той час — за офіційним підрахунком — згинуло 145.000 арабів, військових і цивільних, 40.000 партизанів дісталось в полон, а по французькому боці згинуло 11.000 вояків і 26.000 було ранених. Скільки згинуло в цьому невинних осіб, скільки нещастя впало на цивільне населення та скільки витрачено труду й гроша на ту шестирічну вже війну — ніхто не всилі зрахувати. З нагоди тієї сумної річниці радіостанції з Тунісу, столиці Марокка Рабату і з Каїро проголосили заклики до мусульманського світу підтримати арабських партизанів в Альжирі. Голова підпільно-революційного уряду Альжиру Фергат Аббас заявив, що він втратив всю надію на можливість осягнути мир в Альжирі шляхом переговорів із Французами, бо — мовляв — Франція таких розмов не хоче. Він натякнув, що совєтська й комуно-китайська поміч, обіцяна йому за його останньої візити в Москві і Пейпінґу, може охопити й вояків, присланих на партизанський фронт. Король Марокка Мохаммед V гірко дорікав Заходові, зокрема Америці, за пасивність та підтримування радше Франції в її жалюгідній політиці в Альжирі.

В Ню Йорку відбувся Літературно-Мистецький Ярмарок

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку в суботу 29-го жовтня влаштував в залі Джюньйор гайскулу при Авеню Б 18-ий з черги Літературно - Мистецький Ярмарок, який відкрила пані О. Соневицька при майже виповненій гістьми залі. Після того пані Гузар відспівала дві пісні, а п. О. Ґердан відтанцювала два балетні танки. П. Леся Храплива читала свої власні поезії, п. Антоніна Лисенко відспівала два уривки з опери і як наддаток гопак Мусорґського. Артисти Українського Театру в Америці під проводом і співучасті пані О. Добровольської рецитували байки найбільшого українського байкаря Л. Глібова та провідне слово Л. Полтави. Виступали: В. Змій, О. Кіріченко, А. Кіляр, Л. Крушельницька, М. Яблонський і З. Салик. Скрипкова оркестра УМІ під керівництвом проф. В. Цісика виконала три пункти програми, в тому і „Спомини про рідний край" М. Фоменка, який був присутній на залі, і публіка щиро його вітала. Відомі письменники-гумористи М. Понеділок та І. Керницький прочитали по гуморесці на актуальні теми. Валя Забажан відспівала одну арію й одну пісню і Наталка Баумш виконала „Колискову" Мельо та ще дві пісні. Численна публіка була вдоволена з виконання окремих пунктів програми і щиро оплескувала виконавців. Програму вів п. Б. Ржепецький; акомпаніювали пані Х. Ковшевич і п. Зенон Лавришко.

У 17 стейтах працедавці мусять давати своїм працівникам оплачені відпустки на час голосування

Шикаґо. — З торговельної палати пригадують виборцям, що в 17 стейтах існують такі закони, які зобов'язують працедавців давати своїм працівникам оплачені відпустки, щоб вони могли виконати свій громадянський обов'язок та голосувати. До цих 17-ох стейтів належать: Ню Йорк, Аляска, Арізона, Каліфорнія, Колорадо, Гаваї, Айова, Кензас, Міннесота, Мізурі, Небраска, Невада, Південна Дакота, Теннессі, Тексас, Ютаг і Західня Вірджінія. Стейти Алабама, Массачусетс і Висконсин вимагають, щоб працедавець звільняв виборців на час виборів, але працедавець відтягає собі гроші за той час, який пропустив виборець. Сім стейтів нічого не говорять про те, чи треба платити виборцям за витрачений час на вибори, а в стейтах Кентаки і Іллиной суд визнав за незгідну з конституцією вимогу заплатити за втрачений час на вибори. Інші стейти не дають вільного часу виборцям на голосування, бо гадають, що вони можуть це зробити в тих годинах, коли не працюють. Стейт Теннессі дозволяє карати того працівника, який звільнився на вибори, але не голосував.

● **Вийшов із друку 169-ий річник** Фармерського Календаря-Альманаху, який кожного року розходиться в одному мільйоні примірників. Там подана погода на цілий рік та передбачені події в 1961-му році. Календар передбачає 5 холодних місяців і вчасну весну. Передбачення погоди календар подає на основі різних обсервацій природи, як мох на деревах, поведінка птахів і т. п. Автори не турбуються, що їхні передбачення не здійснюються, бо в ЗДА завжди десь є погода, і десь падає дощ або сніг.

● **У Римі** американський амбасадор Джеймс Целлербах перейшов операцію після гострого запалення сліпої кишки. Пацієнт — за комунікатом амбасади — почувається добре.

ТАРЗАН, ч. 4548. Опустів та- бір!

— Я стримав Калпа від його дальшої бійки, — звітував Джім Біггім, — але шкоду вже було зроблено . . .

— І коли ми на другий день вранці пробудилися, наш табір був пустий!